

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та
водних біоресурсів
«19» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ТВАРИННИЦТВІ

Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність Н2 «Тваринництво»

Освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Розробник: професор кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного, доктор сільськогосподарських наук, доцент **Володимир ОТЧЕНАШКО**

Опис навчальної дисципліни. Програма дисципліни спрямована на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок проведення наукових досліджень у галузі тваринництва. Курс охоплює сучасні методи експериментальних досліджень, аналіз та інтерпретацію даних, планування наукових експериментів, а також використання інноваційних технологій у тваринництві. Особлива увага приділяється етичним аспектам досліджень і підготовці наукових публікацій. Дисципліна сприяє розвитку наукового мислення та професійних компетентностей у магістрів для подальшої науково-дослідної та викладацької діяльності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	Н2 «Тваринництво»	
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	0 год.	4 год.
Лабораторні заняття	30 год.	0 год.
Самостійна робота	105 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	0 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є набуття студентами компетентностей з методології та методів організації наукових досліджень, а також засвоєння способів їх реалізації у галузі тваринництва. Дисципліна охоплює характеристики сучасних методів досліджень, що застосовуються у вивченні організму тварини. Розглядаються питання дослідження показників фізіологічного стану тварин, функцій органів і систем, тканин та клітин окремих органів. Основою курсу є засвоєння правильного підходу до організації та проведення досліджень, підготовки дослідного матеріалу, принципів роботи приладів і обладнання, а також інтерпретації та обробки отриманих результатів.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

- Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів;
- СК 9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, а також забезпечення якості продукції.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.
- ПРН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Загальні методи досліджень у тваринництві													
Тема 1. Наука та її понятійний апарат	1-2	24	2	-	4	-	18	20	2	2	-	-	16
Тема 2. Наукове пізнання, методи отримання емпіричної інформації та основні види дослідів у	3-4	24	2	-	4	-	18	15	-	-	-	-	15

тваринництві													
Тема 3. Основні методи постановки зоотехнічних дослідів у тваринництві	5-6	28	3	-	6	-	19	15	-	-	-	-	15
Разом за модулем 1	76		7	0	14	0	55	50	2	2	0	0	46
Модуль 2. Спеціальні методи досліджень у тваринництві. Оформлення результатів.													
Тема 4. Науково-методологічні підходи до нормування годівлі тварин та стратегія їх реалізації	7-8	18	2	-	4	-	12	18	-	2	-	-	16
Тема 5. Напрями та методи досліджень технологічних процесів у тваринництві	9-10	18	2	-	4	-	12	16	-	-	-	-	16
Тема 6. Культура академічної доброчесності	11-12	19	2	-	4	-	13	18	2	-	-	-	16
Тема 7. Інтелектуальна власність	13-15	19	2	-	4	-	13	18	2	-	-	-	16
Разом за модулем 2	74		8	0	16	0	50	70	4	2	0	0	64
Усього годин	150		15	0	30	0	105	120	6	4	0	0	110

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука та її понятійний апарат	2
2	Наукове пізнання, методи отримання емпіричної інформації та основні види дослідів у тваринництві	2
3	Основні методи постановки зоотехнічних дослідів у тваринництві	3
4	Науково-методологічні підходи до нормування годівлі тварин та стратегія їх реалізації	2
5	Напрями та методи досліджень технологічних процесів у тваринництві	2
6	Культура академічної доброчесності	2
7	Інтелектуальна власність	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формулювання теми, постановка проблеми, мети і завдань дослідження	4
2	Основні методичні прийоми постановки зоотехнічних експериментів	4
3	Проведення досліджень з розведення та селекції тварин	6
4	Проведення досліджень з годівлі тварин та технології кормів	4
5	Проведення досліджень з технології виробництва і переробки продукції тваринництва	4
6	Підготовка наукових статей, етика публікацій, правила цитування та оформлення бібліографічного списку	4
7	Підготовка документації для набуття прав на винаходи і корисні моделі	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Підготовка презентації та методики майбутньої випускної роботи	55
2	Самостійна робота 2. Написання наукової роботи за результатами дослідження	50

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- пірінгове оцінювання;
- захист лабораторних робіт.

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні методи досліджень у тваринництві		
Лабораторна робота 1. Формулювання теми, постановка проблеми, мети і завдань дослідження	ПРН 3, 5. Студент повинен знати : поняття науки, її значення та класифікацію; методологію і методи дослідження; закономірності розвитку науки та організацію наукових знань; етапи і стадії проведення досліджень; основні методи постановки і класифікації зоотехнічних дослідів, їх особливості, напрями застосування, переваги та недоліки; загальні методичні критерії підбору та постановки дослідів.	18
Лабораторна робота 2. Основні методичні прийоми постановки зоотехнічних експериментів		17
Лабораторна робота 3. Проведення досліджень з розведення та селекції тварин		17
Самостійна робота 1. Підготовка презентації та методики майбутньої випускної роботи	Студент повинен уміти : формулювати тему дослідження, визначати проблему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; знаходити та обробляти інформацію різними методами; складати схеми науково-господарських дослідів; розрізняти та обґрунтовувати критерії вибору методів дослідження. Виконання самостійної роботи з	18

	використанням комп'ютера на платформі e-Learn	
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Спеціальні методи досліджень у тваринництві. Оформлення результатів.		
Лабораторна робота 4. Проведення досліджень з годівлі тварин та технології кормів	ПРН 3, 5. Студент повинен знати: перспективні напрями досліджень з годівлі тварин і технології кормів; основні теоретичні положення галузі знань та методологічні підходи до проведення досліджень; основи моделювання та системного підходу для вивчення технологічних процесів; специфіку та приклади експериментальних досліджень; поняття академічної доброчесності, нормативно-правове забезпечення її впровадження, принципи та редакційну політику наукових видань, порядок підготовки наукових статей та вимоги до їх оформлення; поняття і систему інтелектуальної власності, види об'єктів права інтелектуальної власності та особливості комерціалізації результатів досліджень. Студент повинен уміти: застосовувати різні стратегії годівлі тварин різних видів; аналізувати та визначати специфіку досліджень і науковий апарат дослідження; розуміти суть і схему досліджень, логіку їх проведення та оформлення результатів; використовувати різні стилі оформлення бібліографічного списку та цитування джерел літератури; користуватися інформаційним порталом Укрпатенту, оформлювати заявку на корисну модель та розраховувати суми для оплати зборів. Виконання самостійної роботи з використанням комп'ютера на платформі e-Learn	14
Лабораторна робота 5. Проведення досліджень з технології виробництва і переробки продукції тваринництва		14
Лабораторна робота 6. Підготовка наукових статей, етика публікацій, правила цитування та оформлення бібліографічного списку		14
Лабораторна робота 7. Підготовка документації для набуття прав на винаходи і корисні моделі		14
Самостійна робота 2. Написання наукової роботи за результатами дослідження		14
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре

60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Порушення академічної доброчесності - неприпустимі. Заборонено списування, використання сторонньої допомоги, мобільних пристроїв або генеративного ШІ під час контрольних робіт, заліків і екзаменів. Реферативні та інші індивідуальні роботи мають містити належно оформлені посилання на використані джерела відповідно до стандартів цитування (ДСТУ 8302:2015 або APA). У випадку виявлення плагіату, самоплагіату або підробки результатів студент отримує «незадовільно» за відповідне завдання без права на перездачу до з'ясування обставин. Роботи з рівнем плагіату вище допустимого (понад 25 %) не приймаються до оцінювання.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття без поважних причин можуть бути підставою для недопуску до модульного або семестрового контролю. Студент має право на відпрацювання занять за погодженням із викладачем відповідно до графіка відпрацювань. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України e-Learn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2345>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні джерела:

1. Ібатуллін І. І., Жукорський О. М., Бащенко М. І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві. Київ : Аграрна наука, 2017. 328 с.

Додаткова література:

1. Ibatullin I., Sychoy M., Umanets D., Ilchuk I., Balanchuk I., Umanets R., Holubieva T., Andriiuko L., Otchenashko V., Makhno K., Tytariova O., Kuzmenko O. Influence of Feeding Wormwood (*Artemisia capillaris*) on Quail Meat Productivity. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2022. Vol. 70(4–5). P. 307–316. DOI: 10.11118/actaun.2022.023.
2. Kondratiuk V. M., Sychoy M. Y., Otchenashko V. V., Ilchuk I. I., Umanets D. P., Balanchuk I. M., ... Pitera V. O. Ефективність вирощування райдужної форелі за різних рівнів та співвідношень лізину та аргініну у продукційному комбікормі. Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування

України. 2023. Вип. 5(105). DOI:

[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.016](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.016).

3. Kondratiuk V., Otchenashko V. Investigation of dependences of the morphological composition of body and amino acid composition of trout meat proteins (*Oncorhynchus mykiss*) on levels of the energy value of feeds. *Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences*. 2021. Vol. 15. P. 497–505. DOI: <https://doi.org/10.5219/1601>.
4. Pitera V. O., Otchenashko V. V. Indicators of quail slaughter for the use of compound feed containing yeast extract. *Taurian Scientific Herald*. 2022. No. 128. P. 283–290. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.38>.
5. Pitera V. O., Otchenashko V. V. Live weight and growth of broiler chickens due to the use of yeast extract (*Saccharomyces cerevisiae*) in compound feed. *Taurian Scientific Herald*. 2023. No. 129. P. 206–214. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.129.26>.
6. Pitera V. O., Otchenashko V. V. Productivity of quails at different levels of yeast extract (*Saccharomyces cerevisiae*). *Taurian Scientific Herald*. 2022. No. 126. P. 198–204. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.126.27>.
7. Pitera V. O., Otchenashko V. V. Water consumption by quail due to the use of yeast extract in their diets. *Taurian Scientific Herald*. 2022. No. 127. P. 282–289. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.127.34>.
8. Ugnivenko A., Kos N., Nosevych D., Mushtruk M., Slobodyanyuk N., Zasukha Y., Otchenashko V., Chumachenko I., Gryshchenko S., Snizhko O. The yield of adipose tissue and by-products in the course of the slaughter of inbred and outbred bulls of the Ukrainian beef breed. *Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences*. 2022. Vol. 16. P. 307–319. DOI: <https://doi.org/10.5219/1758>.
9. Бабаджан В. Д., Бакуменко Н. С., Кадикова О. І. та ін. *Методологія наукових досліджень в медицині : навч. посібник*. Харків : ХНМУ, 2020. 260 с.
10. Бірта Г. О. *Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник*. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
11. Дика М. В., Тарновська М. М., Яремчук М. М., Генега А. Б., Санагурський Д. І. *Біометрія : теоретичні відомості та лабораторний практикум : навч. посібник*. Львів : ЛНУ, 2016. 100 с.
12. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей : конвенція Ради Європи від 18.03.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_137#Text (дата звернення: 10.06.2025).
13. Касаткін Д. Ю., Блозва А. І., Касаткіна О. М. *Інформатика і системологія : підручник*. Київ : НУБіП України, 2017. 418 с.
14. Недосєков В. В., Блаха Т., Ситюк М. П., Мартинюк О. Г., Мельник В. В., Юстинюк В. Є. *Основи біобезпеки та благополуччя тварин*. Ніжин, 2021. 252 с.
15. Патрєва Л. С. *Біоетика : метод. рекомендації*. Миколаїв, 2021. 125 с.
16. Про ветеринарну медицину : Закон України від 04.02.2021 р. № 1206-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-20#Text> (дата звернення: 10.06.2025).
17. Про затвердження Порядку проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах : наказ МОН України від 01.03.2012 р. № 249. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0416-12#Text> (дата звернення: 10.06.2025).

18. Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 21.02.2006 р. № 3447-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025).

Інтернет джерела:

1. Alltech – якісні добавки для годівлі, здоров'я та корму тварин. Alltech, Inc. URL: <http://global.alltech.com/ukraine>
2. DeLaval. DeLaval. URL: <http://www.delaval.com/>
3. DLG e.V. DLG e.V. - Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft - dlг.org. URL: <http://www.dlg.org>
4. Home | Food and Agriculture Organization of the United Nations. FAO Home. URL: <http://www.fao.org/>
5. IBM SPSS Statistics. IBM in Deutschland, Österreich und der Schweiz | IBM. URL: <https://www.ibm.com/products/spss-statistics?lnk=ushpv18f1>
6. INRAE : recherches pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement. URL: <http://www.inra.fr>
7. One of the world leaders in Specialty Chemicals. One of the world leaders in Specialty Chemicals - Evonik Industries. URL: <http://corporate.evonik.com>
8. The National Academies Press. URL: <http://www.nap.edu/>
9. АГ-БАГ-Україна. Технології зберігання зерна та кормів в полімерних рукавах | АГ-БАГ-УКРАЇНА. URL: <http://www.ag-bag.ua/>
10. АСОЦІАЦІЯ «СВИНАРІ УКРАЇНИ». В авангарді якісних змін. URL: <http://asu.pigua.info/>
11. Асоціація виробників молока – об'єднання промислових МТФ України. Асоціація виробників молока України. URL: <http://avm-ua.org/>
12. Виробництво преміксів. NOVACORE. URL: <http://novacore.com.ua/>
13. ВінМікс-Софт. ВінМікс-Софт. URL: <http://www.winmixsoft.com>
14. ДНДКІ – Державний науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок. ДНДКІ. URL: <http://www.scivp.lviv.ua>
15. КРЕМІКС – ВАШ ШЛЯХ ДО УСПІХУ!. ТОВ «Кремікс». URL: <http://kremix.kiev.ua/>
16. Обладнання для тваринництва. Big Dutchman. URL: <http://www.bigdutchman.ua>
17. ПАН БІБЛІОТЕКАР. ПАН БІБЛІОТЕКАР. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/>
18. Союз птахівників України - Головна. Союз птахівників України - Головна. URL: <http://www.poultryukraine.com>
19. ТОВ «Шауманн Агрі УА». URL: <http://www.schaumann.org.ua>
20. Українські матеріали та ресурси із академічної доброчесності. Сторінки Євгена Ніколаєва. URL: <https://saiup.org.ua/>
21. Укрпатент. URL: [http://www.uipv.org/ua/links\](http://www.uipv.org/ua/links/)